

Izlaganje potpredsjednika Vlade i ministra pravde Duška Markovića na okruglom stolu u Privrednoj komori Crne Gore

9. decembra 2011. godine

Poštovani gospodine Mijuškoviću, cijenjene kolege notari, uvaženi privrednici, predstavnici medija, dame i gospodo,

Tema koja nas je danas okupila u Privrednoj komori već mjesecima zaokuplja pažnju stručne i laičke javnosti Crne Gore. Svi smo svjedoci, a mnogi od nas i akteri, procesa uvođenja notarijata u crnogorski pravni sistem. Imajući u vidu sve dimenzije ovog reformskog zahvata, kao i činjenicu da se prvi notari u Crnoj Gori pominju u dokumentima iz vremena Mletačke republike, rekao bih da ovaj projekat ima istorijsku važnost za crnogorsko pravosuđe.

Prilikom donošenja Zakona o notarima, opredijelivši se za latinski tip notarijata kao većina zemalja Evropske unije, zakonodavca su vodila ona riješenja koja će dovesti do postizanja legitimnih ciljeva u opštem interesu, kao što su: povećani stepen pravne sigurnosti u oblasti prometa nekretnina; rasterećenje sudova i organa uprave od predmeta koji po svojoj prirodi nisu sporni; brže i efikasnije odvijanje pravnog prometa i sigurnom ostvarivanju i zaštiti prava i interesa građana i pravnih lica; povjerenje u javne registre nekretnina itd. Na ovaj način država je odlučila uspostaviti pravnu sigurnost koja je osnovna pretpostavka za privredni razvoj i uključivanje u savremene tokove poslovanja. Notaru je data posebna uloga u radu skupštine privrednog društva na način što notar mora brinuti o vjerodostojnosti rada skupštine privrednog društva, što je izuzetno značajno za vlasnike –akcionare tog društva, iz razloga što notar na skupštini ne zastupa upravu i njene interese, već kontroliše zakonitost samog toka skupštine i zakonitost usvajanja odluka.

Notarskoj službi država je dala karakter javne službe, na koju je prenijela javna ovlašćenja, notarskim ispravama dala dokaznu snagu javnih isprava, koje pod određenim zakonskim uslovima, mogu biti i izvršne isprave, a sa druge strane, uspostavila mehanizme kontrole njihovog rada.

Kao što je poznato, notarska služba je započela sa radom 25. jula ove godine u opštinama Bar, Berane, Bijelo Polje, Danilovgrad, Kotor, Nikšić, Podgorica, Rožaje, Cetinje, Herceg Novi i Ulcinj. Međutim, odmah na početku rada notarske službe, počeli su da se uočavaju određeni problemi kako u samom funkcionisanju notarske službe tako i u primjeni notarske tarife, kao i problemi u odnosu na saradnju sa drugim nadležnim organima. U cilju prevazilaženja tih problema, Ministarstvo pravde je svakodnevno u neposrednoj komunikaciji sa Notarskom komorom i drugim nadležnim organima, i na obostrano zadovoljstvo za sada je ta saradnja izuzetno uspješna i korektna. Takođe, kako bi se prevazišli nastali problem koji su pratili početak rada notarske službe, Ministarstvo pravde je izradilo Informaciju o radu notarskih kancelarija, na osnovu izvještaja o radu notara i na osnovu određenih primjedaba i predstavlki od strane građana, koje su se većinom odnosile na visinu naknada za određene pravne poslove.

Dozvolite mi da sa vama podijelim par ličnih utisaka o početku rada notara, odnosno pogled na tri aspekta problema notarijata u Crnoj Gori, a to su: stručnost, procedure i cijene.

Kada je riječ o stručnosti, notar kontinuirano mora nadgrađivati svoje znanje, jačati svoju stručnost i odgovornost, i na taj način pratiti tok reforme pravosuđa i nove momente u nacionalnom zakonodavstvu i međunarodnom pravu. Notari moraju biti samostalni, objektivni i nepristrasni pravници i profesionalci i kao takvi jedan od stubova pravnog sistema države. Pogrešni notarski zapis mora biti izuzetak koji potvrđuje pravilo.

Drugi aspekt problema su procedure, koje se ne smiju odugovlačiti, već notari moraju biti, pored neophodnog kvaliteta posla, i veoma efikasni. Jer, ako notari nijesu efikasni, postavlja se pitanje koja je njihova uloga u jačanju efikasnosti pravosuđa? Takođe, ne smije biti privilegovanih notara, već moramo uspostaviti sistem jednakog pristupa i klijenata notarima i notara institucijama.

I treći aspekt problema - cijena usluga: bez obzira na ciljane informacije koje se plasiraju u medijima, notarska tarifa mora biti manja.

Naravno, postoje i objektivni problemi sa kojima se notari suočavaju na početku svog rada, a to su pritisci i opstrukcije, koje dolaze od onih subjekata kojima vladavina prava nije povoljan ambijent funkcionisanja. Riječ je o pojedincima i nekoliko granskih lobija, koji u notarima ne vide garante pravnog posla, već faktor ugrožavanja njihovog interesa.

Vlada je usvojila Informaciju i donijela zaključke kojim je zadužila Ministarstvo pravde i Ministarstvo finansija da u saradnji sa Notarskom komorom izrade tekst nove tarife, u smislu smanjenja naknada notara za određene pravne poslove, radi prilagođavanja visine naknade društvenom i socijalnom ambijentu i da izvrše kontrolu rada i finansijskog poslovanja notarskih kancelarija. Izmijenjen tekst Tarife je urađen. Predloženo je da naknada za pojedine pravne poslove bude smanjena od 20% do 50%, zavisno od vrste posla.

Dame i gospodo,

Ministarstvo pravde je puno uložilo u implementaciju instituta notara u naš pravni sistem. To ulaganje je kontinuirano, pa mi je zadovoljstvo da vas obavijestim da smo već preduzeli određene korake na međunarodnom planu radi prijema Notarske komore u Međunarodnu uniju notara, koje se može očekivati na jesen iduće godine.

Međutim, afirmacija notarijata zavisi isključivo od notara, njihove esnafske organizovanosti u Notarskoj komori, i saradnje Komore sa Ministarstvom pravde i drugim institucijama. To je naš zajednički interes, interes pravnog poretka i društva u cjelini, pa i privrednog sistema Crne Gore.